

**Archeologische prospectie met
ingreep in de bodem
Asse Bergestraat**

Titel

*Archeologische prospectie met ingreep in de bodem
Asse Bergestraat*

Auteurs

Nick Krekelbergh, Sarah Schellens, Emmy Nijssen

Opdrachtgever
BVBA Loboma

Projectnummer
2013-194

Plaats en datum

Gent, december 2013

Reeks en nummer

*BAAC Vlaanderen Rapport 80
ISSN 2033-6898*

Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

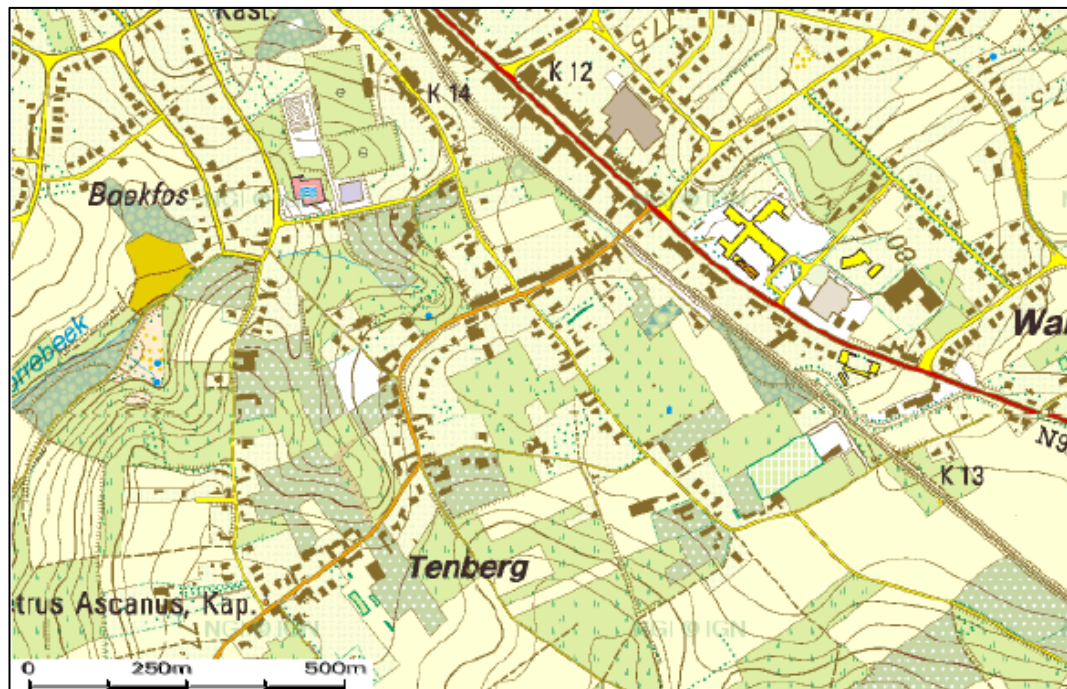
Technische fiche

Naam site: Asse Bergestraat

Ligging: Bergestraat
Gemeente Asse, Deelgemeente Asse
Provincie Vlaams-Brabant

Topografische kaart:

Kadaster: Afdeling 2, sectie E

Percelen: 117z, 119f

Termijn:	Veldwerk: 1 dagen Uitwerking: 2 dagen
Reden van de ingreep:	Ontwikkeling van een verkaveling binnen het projectgebied
Bijzondere voorwaarden:	Opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed
Archeologische verwachting:	<p>Het projectgebied bevond zich binnen de gemeente Asse in het west-Brabantse Heuvelland. Aan de noordelijke grens van het Brabants Plateau bestaat Asse uit verschillende heuvelruggen die samenkomen in het hoger gelegen centrum. Dit vormt de scheiding tussen het Denderbekken en het Zenne-Rupelbekken. Dergelijke hoger gelegen, goed drainerende gronden, in de nabijheid van water, waren in het verleden erg gewild als locaties voor nederzettingen en landbouw. Deze strategische ligging was bepalend voor de ontwikkeling als transitplaats op een wegenknooppunt. Deze locatie heeft dus een hoog archeologisch potentieel. Dit bleek ook uit gekende archeologische vindplaatsen in de buurt, met restanten uit de Romeinse periode.</p> <p>Omwille van de combinatie van het hoge archeologische potentieel en de aard en de omvang van de geplande werken, werd door Onroerend Erfgoed een archeologisch vooronderzoek geadviseerd.</p>
Wetenschappelijke vraagstelling:	<p>Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is de betekenis van de profielontwikkeling p in deze zone? - Gezien de vermelding (c) zou men mogen verwachten dat er niet direct aanwijzingen zijn voor sterke erosie (in samenhang met drainageklasse b), klopt dit en zo ja, wat is de implicatie hiervan voor het bodemarchief? - Zijn er sporen aanwezig? - Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? - Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren? - Behoren de sporen tot één of meerdere periodes? - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
Resultaten:	De meerderheid van de aangetroffen sporen zijn van natuurlijke aard. Slechts twee sporen hebben een antropogene oorsprong maar zijn naar alle waarschijnlijkheid recent

Inhoud

Technische fiche.....	3
Inhoud.....	6
Samenvatting.....	1
1 Inleiding.....	2
1.1 Algemeen.....	2
1.2 Doel van het onderzoek.....	3
1.3 Aard van de bedreiging	3
1.4 Opzet van het rapport.....	3
2 Methode.....	4
3 Bodemkundige en archeologische gegevens	5
3.1 Bodemkundige gegevens	5
3.1.1 Bodemkaart van Vlaanderen	5
3.1.2 Geologische opbouw	6
3.2 Beknopte historiek en archeologische gegevens	7
3.2.1 Historische gegevens van de regio	7
3.2.2 Cartografische gegevens.....	8
3.2.3 Archeologische gegevens	10
3.2.4 Archeologische verwachting.....	11
4 Archeologisch onderzoek	12
4.1 Proefsleuven.....	12
4.2 Bodem	12
4.3 Sporen en structuren (bijlage 10.2.1)	14
5 Vondstmateriaal	21
Analyse en interpretatie.....	22
6 Besluit en waardering	23
6.1 Algemeen.....	23
6.2 Besluit	23
6.3 Advies	24
7 Bibliografie	25
8 Lijst met figuren.....	26
9 Bijlagen	27
9.1 Lijsten	27
9.1.1 Sporenlijst.....	27
9.1.2 Fotolijst	27
9.1.3 Vondstenlijst	27
9.1.4 Profielenlijst	27
9.2 Kaartmateriaal	27

9.2.1	Overzichtsplan	27
9.2.2	Detailplan Kijkvenster	27

Samenvatting

In opdracht van Bvba Loboma heeft BAAC bvba een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd op een terrein aan de Bergestraat te Asse (provincie Vlaams-Brabant). Binnen het plangebied zal een verkaveling gerealiseerd worden. De verkaveling is ingeplant op een terrein van ca. 0,9 ha. De uitbreiding zal gepaard met graafwerken waardoor het bodemarchief met eventueel aanwezige resten zal verstoord worden (Figuur 1).

Dit rapport vormt de schriftelijke neerslag van het verloop van het archeologisch onderzoek en de resultaten van het project.

Figuur 1: Situering onderzoeksgebied op een orthofoto¹

Binnen het plangebied zal een verkaveling gerealiseerd worden in opdracht van Bvba Loboma. Het projectgebied was ca. 0,9 ha groot en bestond overwegend uit droge leemgronden (*Abp(c)*).

Er werd binnen het plangebied 1123 m² onderzocht. Er werden 10 proefsleuven en 5 kijkvensters aangelegd.

In de directe omgeving van het plangebied komen verschillende sites met archeologische waarden voor. Omwille van de bedreiging door de nieuwe verkaveling en het nog onbekende archeologische potentieel van het terrein werd een archeologische prospectie door middel van proefsleuven opgelegd.

In de aangelegde proefsleuven werden 15 sporen aangetroffen. Het ging om hierbij om recente kuilen en natuurlijke sporen. Gezien de aard van de sporen wordt door BAAC bvba geen vervolgonderzoek aangeraden.

¹ AGIV 2013a.

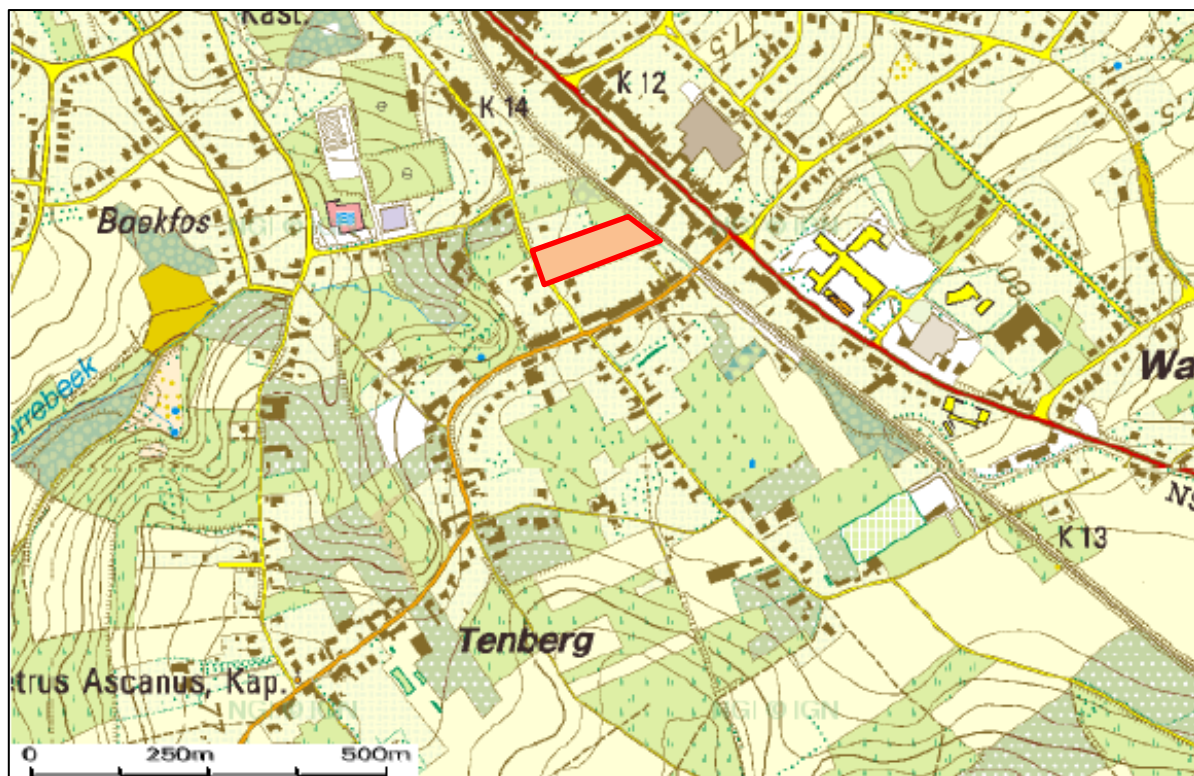
1 Inleiding

1.1 Algemeen

Naar aanleiding van de verkaveling van het terrein gelegen aan de Bergestraat in Asse (figuur 2) heeft BAAC Vlaanderen bvba in opdracht van Bvba Loboma, een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd. Deze prospectie was opgelegd door het bevoegd gezag omdat bij de geplande graafwerken het bodemarchief en eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord zullen worden.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een gebied waarin ook andere archeologische vondsten bekend zijn (zie verder bij 3.2.3.1). Het ging hierbij met name om diverse archeologische resten uit de Romeinse periode. Verder kent het plangebied een gunstige landschappelijke ligging (droog, intact bodemprofiel) en zijn er geen aanwijzingen voor verstoring door bebouwing of ontgrondingen in recentere perioden. De kans dat er archeologische sporen zouden aangetroffen worden binnen het plangebied was dan ook reëel.

In het kader van het 'archeologiedecreet' (decreet van de Vlaamse Regering 30 juni 1993, houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, inclusief de latere wijzigingen) en het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist, in samenspraak met het Agentschap Onroerend Erfgoed, eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de verkaveling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Aangezien behoud *in situ* niet mogelijk was, is gekozen voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem.

Figuur 2: Situering onderzoeksgebied op de topografische kaart²

² Provincie Oost-Vlaanderen 2013a.

Binnen het plangebied zal een verkaveling gerealiseerd worden in opdracht van Loboma Bvba. Het projectgebied was ca. 0,9 ha. groot en bestond overwegend uit droge leemgronden (Abp(c) (*droge leembodem zonder profiel*)).

Van het ca. 0,9 ha grote plangebied diende minimaal 12,5 % (ca. 900 m²) archeologisch onderzocht te worden door middel van proefsleuven (10 %) en kijkvensters (2,5 %). Omwille van het aantreffen van waardevolle sporen werd in het totaal 1123 m² onderzocht in 10 sleuven en 6 kijkvensters.

Het onderzoek werd uitgevoerd op 30 oktober 2013. Projectverantwoordelijke was Tina Dyselinck. Nick Krekelbergh, Sarah Schellens en Emmy Nijssen werkten mee aan het onderzoek. Contactpersoon bij de bevoegde overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, was Els Patrouille. Contactpersoon bij de opdrachtgever was Toon Logier (Bvba Loboma).

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen (opgenomen in de Bijzondere Voorwaarden voor dit onderzoek) beantwoord worden:

- Wat is de betekenis van de profielontwikkeling *p* in deze zone?
- Gezien de vermelding (c) zou men mogen verwachten dat er niet direct aanwijzingen zijn voor sterke erosie (in samenhang met drainageklasse *b*), klopt dit en zo ja, wat is de implicatie hiervan voor het bodemarchief?
- Zijn er sporen aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

1.3 Aard van de bedreiging

Op de betreffende locatie zal een verkaveling gerealiseerd worden in opdracht van Bvba Loboma. Dit zal gepaard gaan met graafwerken, waardoor het bodemarchief onherroepelijk verstoord zal worden. Hierbij zullen eventueel aanwezige archeologische resten verloren gaan. Ook de *in situ* bewaring van mogelijke archeologische waarden is hierdoor uitgesloten.

1.4 Opzet van het rapport

Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk wordt de toegepaste methode toegelicht. Vervolgens wordt er stilgestaan bij de bekende bodemkundige en archeologische gegevens betreffende het onderzoeksgebied en haar omgeving. Daarna worden de resultaten van de archeologische prospectie gepresenteerd. Hieruit volgen een synthese en een advies voor eventueel vervolgonderzoek.

2 Methode

De prospectie met ingreep in de bodem bestond uit een standaard proefsleuvenonderzoek waarbij de methode van continue sleuven werd gebruikt. Parallele proefsleuven werden aangelegd over het volledige terrein van de percelen, waarbij de afstand tussen de proefsleuven niet meer dan 15m bedroeg. Hierbij werd 10% van het terrein geprospecteerd door middel van proefsleuven en 2,5% door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven.

De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedroeg ca. 0,9 ha. De positie van deze sleuven werd, in samenspraak met de opdrachtgever en het Agentschap vooraf vastgelegd. De proefsleuven werden uitgezet door een landmeter. Er werd 1123 m² onderzocht in proefsleuven/werkputten.

Er werden 6 kijkvensters aangelegd, 3 (tussen proefsleuf 1 en 10, tussen 1 en 4, tussen 1 en 7 e, tussen, 5 en, 6). Werkputten 1, 5,6, 8, 9 en 10 hadden dezelfde NO-ZW oriëntatie, terwijl werkputten 2, 3, 4, 7 NW-ZO georiënteerd waren. Het maaiveld bevond zich op een hoogte van gemiddeld X m TAW. Het vlak werd aangelegd op een gemiddelde diepte van 50 cm onder dit maaiveld.

De sleuven werden aangelegd met behulp van een kraan op rupsbanden van 21 ton met gladde graafbak van 2 m. In elke sleuf werd machinaal één vlak aangelegd op het archeologisch relevante en leesbare niveau; dit onder begeleiding van minstens één archeoloog. Vervolgens werd het vlak manueel bijgeschaafd, zodat de sporen het best zichtbaar waren en meteen konden worden ingekrast.

Van alle sleuven werden overzichtsfoto's gemaakt en van alle sporen ook detailfoto's. De sleuven en sporen werden ingetekend door middel van een Robotic Total Station (RTS) en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Indien een spoor zich tegen de putwand bevond, werd het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van het programma *Autocad* werden de verzamelde data van de opgravingsvlakken verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

Enkele sporen (1.02, 1.04, 6.01; 10.03, 13.01) werden gecoupeerd in functie van de onderzoeksvragen

Per proefsleuf werd enkele diepere profielputten aangelegd waarbij min. 60 cm van de moederbodem zichtbaar was. De locatie ervan stond in functie van het inzicht in de lokale bodemopbouw (en de diepte van verstoring). Bij elke profielput werd de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op het plan aangeduid. Deze bodemprofielen werden opgekuist, gefotografeerd, ingetekend op schaal 1/20 en beschreven per horizont. De profielen werden niet alleen gefotografeerd, maar ook ingetekend omdat deze een goed inzicht gaven in de bodemopbouw.

Met behulp van een metaaldetector (*Tesoro Silver*) werd naar metaalvondsten gezocht. Sporen waarbij het toestel een signaal gaf, werden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten werden ingezameld als ze zich aan het vlak bevonden of als ze zich in een spoor bevonden dat gecoupeerd werd. Ingezaamde vondsten werden op het plan gezet met vondstnummer en code *Ma*. Er werden tijdens het onderzoek echter geen metaalvondsten aangetroffen door middel van metaaldetectie.

Meteen na afloop van het onderzoek werden de proefsleuven gedicht om verdere degradatie en instabiliteit van het terrein te voorkomen. Dit gebeurde met instemming van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

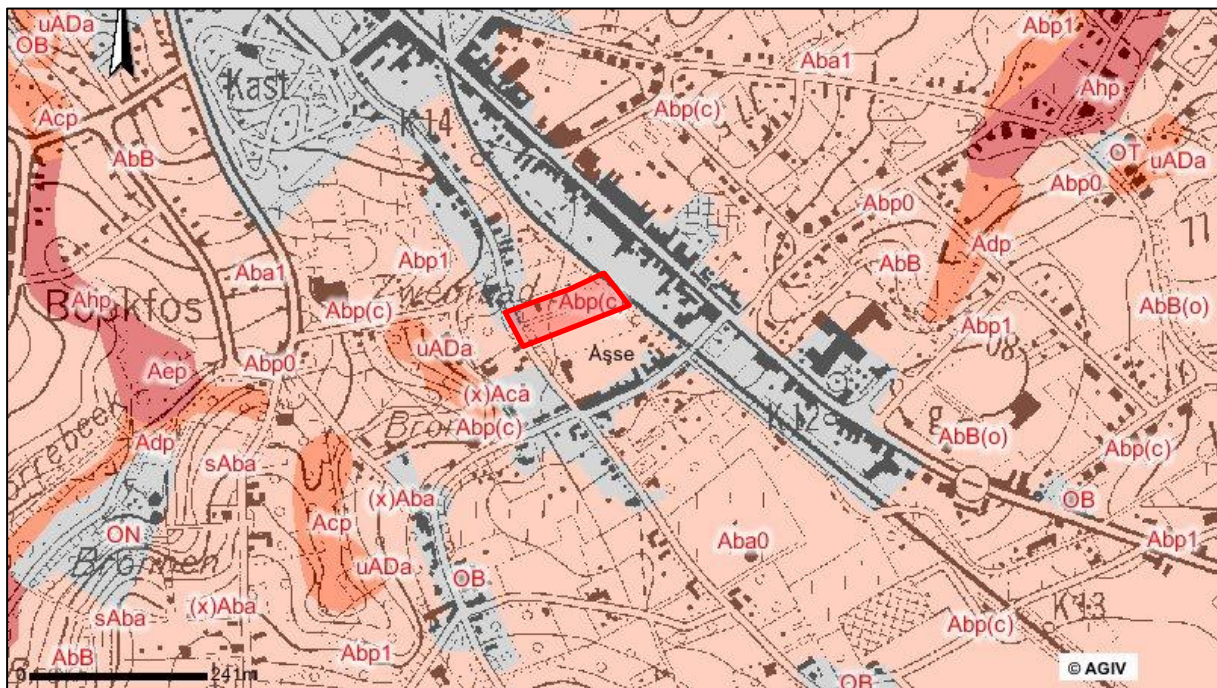
3 Bodemkundige en archeologische gegevens

3.1 Bodemkundige gegevens

3.1.1 Bodemkaart van Vlaanderen

Het plangebied is gelegen binnen de bodemassociatie van het Normaal Leemgebied. Deze bodemassociatie komt grotendeels overeen met de landschapseenheid die over het algemeen wordt aangeduid als de Leemstreek. In de leemstreek bestaat de bovengrond uit een continu quartair leemdek dat zich bovenop een tertiair zandsubstraat bevindt. Het reliëf in de Leemstreek is golvend tot sterk golvend: er komen niveauverschillen tussen 20 en 40 m voor. De hoogte ligt er tussen 40 m en 200 m +TAW.

Het meest voorkomende bodemtype bestaat er uit droge leemgronden met textuur B-horizont (Aba), droge tot matig natte leemgronden in secundaire depressies zonder profielontwikkelingen (Abp, Acp, Adp) en natte leemgronden zonder profielontwikkeling (Aep). Het moedermateriaal bestaat uit löss, niveo-eolisch materiaal dat periglaciaal is afgezet. In onverweerde toestand gaat het om zacht, kalkrijk, geelachtig materiaal met 5 tot 15 %, een leemgehalte van 70 tot 80 % en een zandgehalte van 5 tot 15 %. In het centraal gedeelte van de Leemstreek is het lössdek verscheidene meters dik, in het overgangsgebied in het noorden en het zuiden neemt de dikte ervan af.

Figuur 3: Situering onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen³

De basis van het lössprofiel ligt in het Weichselien, met solifluctiemateriaal waarin een complex van humeuze horizonten ontwikkeld is. Het gaat hierbij om een steppebodeme die is ontstaan in een omgeving met een fluctuerende vochtigheidsgraad. De top van deze afzettingen wordt afgesneden door een keienvloer, gecombineerd met een niveau van smalle vorstwiggen. De keienvloer is het gevolg van een droge en koude fase waar de fijnere partikels van tussen de keien werden geblazen (deflatie). Daarop volgde een vochtiger periode met sedimentatie van eolisch materiaal, dat daarna door massabewegingsprocessen en afvloeiingen verplaatst werd en opnieuw afgezet. Er zijn verschillende niveaus met zuiver eolische afzettingen (Lid van Haspengouwen). In de daaropvolgende periode domineren de zuivere eolische afzettingsprocessen. De sedimentatie gebeurde in verschillende fases, onderbroken door de vorming van een volgende keienvloer en een volgend

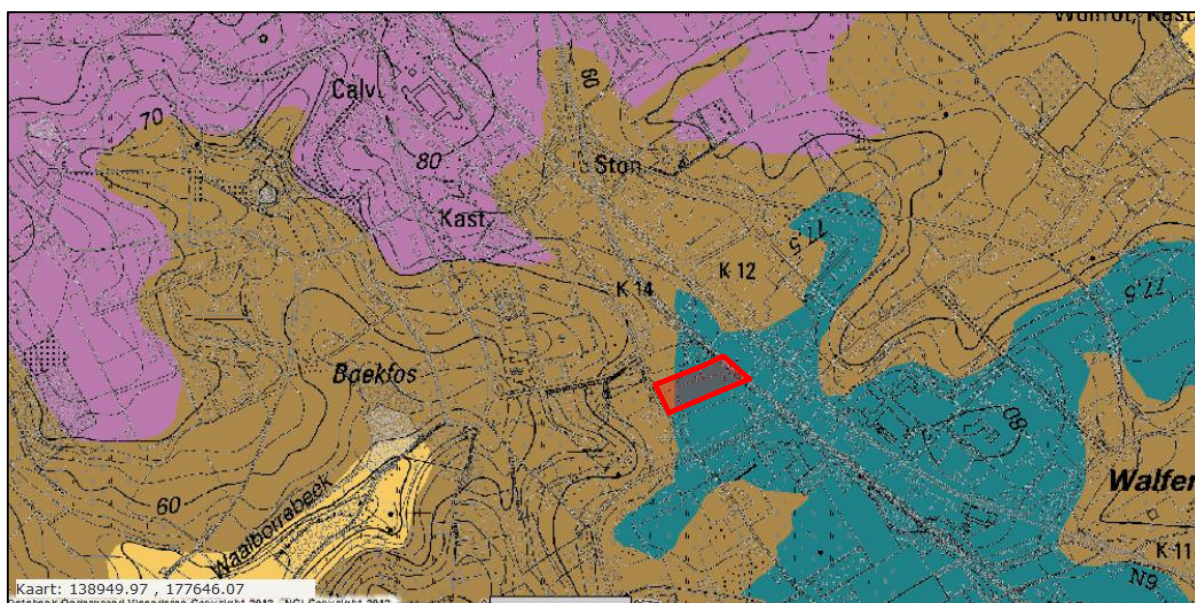
³ AGIV 2013.

niveau van vorstwiggen (Lid van Brabant). Zowel het Lid van Brabant als het Lid van Haspengouwen maken deel uit van de Formatie van Gembloux, die alle leemafzettingen uit het Weichselien omvat.

Volgens de bodemkaart (zie Figuur 3) is de bodem in het plangebied gekarteerd als Abp(c) (droge leembodem zonder profiel, met een bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte). Deze bodemserie is typerend voor gronden met een relatief dun pakket colluvium, waaronder een intact leemprofiel bewaard is gebleven.

3.1.2 Geologische opbouw

Op basis van de *Databank Ondergrond Vlaanderen*⁴ wordt binnen het plangebied het tertiair substraat gevormd door de *Formatie van Maldegem (Ma)* (zie Figuur 4), dat bestaat uit een grijze afwisseling fijn zand en klei, glauconiet- en glimmerhoudend, met onderaan klei, zand- en sterk glauconiethoudend en daarnaast de *Formatie van Bolderberg (Bb)*, dat bestaat uit geel fijn zand, zeer weinig glauconiethoudend, mica-blaadjes, met onderaan grind met blauwe eivormige vuursteenkeien⁵.

Figuur 4: Situering onderzoeksgebied op de tertiairgeologische kaart⁶

Volgens de quartairgeologische kaart (zie Figuur 5) komen in het plangebied *eolische afzettingen* (zand tot silt) van het Weichseliaan (*Laat-Pleistoceen*), mogelijk *Vroeg-Holoceen (ELPw)* (zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen) en/of *hellingsafzettingen van het Quartair (HQ)* voor. Geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie⁷.

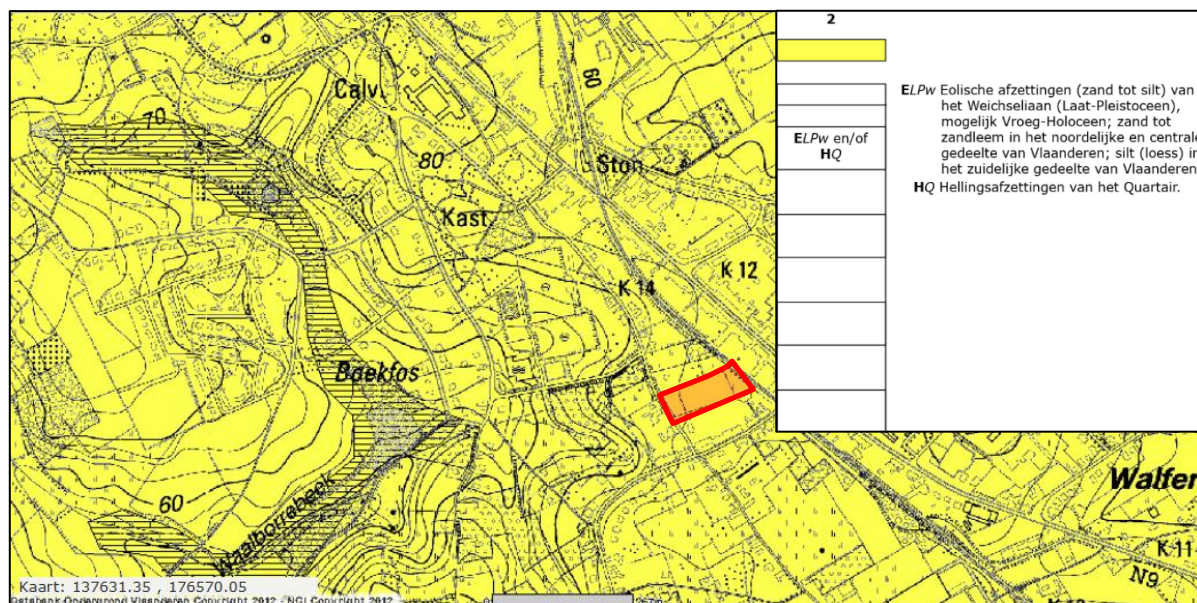
⁴ DOV Vlaanderen, 2013a.

⁵ DOV Vlaanderen, 2013b.

⁶ DOV Vlaanderen, 2013b.

⁷ DOV Vlaanderen, 2013b.

Figuur 5: Situering onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart⁸

3.2 Beknopte geschiedenis en archeologische gegevens

3.2.1 Historische gegevens van de regio

De gemeente Asse is gelegen in het west-Brabantse Heuvelland ten noordwesten van Brussel, in het arrondissement Halle-Vilvoorde van de provincie Vlaams-Brabant. Asse is gelegen op een hoogte en heeft een verstedelijkte kern die omgeven is door meerdere gehuchten en deelgemeenten⁹.

Aan de noordelijke grens van het Brabants Plateau bestaat Asse uit meerdere heuvelruggen die samenkomen in het hoger gelegen centrum, dat de scheiding vormt tussen het Denderbekken en het Zenne-Rupelbekken. Deze strategische ligging was bepalend voor het ontstaan en de ontwikkeling van de gemeente als transitplaats op een wegenknooppunt¹⁰.

De oudst gekende vermelding van Asse als “*Ascum*” in de “*Vita Berlindis*” dateerde uit de 11de eeuw, terwijl meerdere bodemvondsten aanwijzingen vormen voor een pre-Romeinse menselijke aanwezigheid (o.a. silexvondsten uit neolithicum). Keltische hydroniemen Asse (“*nederzetting bij de bron*”) en Yzenbeek (“*Isana*” = “*bruisend water*”) zijn bijna de enige tastbare bewijzen voor menselijke aanwezigheid. Asse bestond uit een aantal Nervische woonkernen in een gebied dat naast enkele kouters hoofdzakelijk bestond uit een uitgestrekt woud. Door de gunstige strategische ligging werd Asse door de Romeinen ingesteld als militair en administratief centrum en ook als verkeersknooppunt van de noordelijke pagus in de Civitas Nerviorum. In het midden van de 1ste eeuw kreeg Asse een rechtstreekse verbinding met Bavai, de hoofdplaats van de civitas. Romeinse villa's werden langs invalswegen gebouwd. Tussen de 4de en de 7de eeuw kwamen Frankische landbouwers zich vestigen in een “*haim*”. Verschillende hoeven evolueerden naar woonkernen, te herkennen in de -*gem*-toponiemen (Krokegem, Huinegem, Walfergem, Relegem, Kobbegem) en -*zele*-toponiemen (o.a. Bekkerzeel)^{11,12}.

In de middeleeuwen bleef de heerlijkheid Asse in handen van de hertogen van Brabant, in opvolging van de graven van Leuven. Het bestuur van Asse was in handen van de heren die verbleven in het Hof van Asse, van waaruit zij de handelsweg Brugge-Keulen beheersten. Onder Hendrik I (1190-

⁸ DOV Vlaanderen, 2013b.

⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2013a.

¹⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2013b.

¹¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2013b.

¹² Gemeente Asse 2013.

1235) kreeg Asse een vrijheidskeure, dankzij de toenemende economische bedrijvigheid en verkeer. Dit resulteerde in nieuwe woongelegenheden langs de Steenweg, in functie van de toegenomen transithandel Brugge-Keulen, en de aanleg van een nieuwe markt. Vanaf de 11de eeuw had ook de abdij van Affligem een invloedrijke rol doordat deze een belangrijk deel van de gronden van Asse in handen kreeg en er verschillende abdijhoeven oprichtte¹³¹⁴.

Begin 16de eeuw werd de hertogelijke heerlijkheid verpand aan de abdij, in het hertogdom Brabant één van de machtigste economische organisaties. Nadien kwam Asse, na enkele onderbrekingen, vanaf 1649 definitief in handen van de familie de Cotereau. In 1663 werd Asse een markizaat, in handen van het geslacht de Taye en de familie van der Noot¹⁵.

Door de strategische ligging was Asse verschillende keren het slachtoffer van vijandelikheden, brand en verwoestingen in de 16de en 17de eeuw. De 18de eeuw was een eeuw van welvaart, bloei van het sacrale leven en binnen de landbouw werden de uitbatingsmethoden verbeterd. De grote verkeersader Brussel-Gent werd rechtgetrokken en verhard met kasseien. Landbouw was de voornaamste activiteit, naast kleinere brouwerijen, graan- en oliemolens en huidvetterijen. Tot eind 18de eeuw bleef het een belangrijk centrum voor de ontginning van Lediaanse zandsteen. De uitbating van de steengroeven werd aanvankelijk bijna enkele door abdijen gestimuleerd en gefinancierd, o.a. de Abdij van Affligem¹⁶.

Na het einde van de steenontginning werd landbouw bijna de enige productieve bedrijvigheid, vooral in functie van de bevoorrading van de nabijgelegen gebieden. De streek rond Asse werd gekend als het "*Hopkwartier*", naast naar groente- en fruitteelt. In de landbouwgemeente kwam na de Tweede Wereldoorlog ook de industrialisatie op gang. Tot ca. 1970 was Asse het Brabants centrum van de hopteelt, sindsdien is de vraag sterk gedaald¹⁷¹⁸.

3.2.2 Cartografische gegevens

Om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd door de tijd heen, zijn historische kaarten geraadpleegd. Er werden verschillende historische kaarten bestudeerd: de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (2de helft 18de eeuw) en de Atlas van de Buurtwegen (ca. 1840).

3.2.2.1 Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778)

Op de *Ferrariskaart* is de Bergestraat wel/niet herkenbaar en binnen het onderzoeksgebied is er geen bebouwing aangeduid, enkel akkers en weilanden (zie Figuur 6)¹⁹. De Brusselsesteenweg, ten oosten van het plangebied is al duidelijk herkenbaar, net als het kruispunt van de Bergestraat met Potaarde en het kruispunt van de Bergestraat met de Petrus Ascanusstraat.

¹³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2013b.

¹⁴ Gemeente Asse 2013.

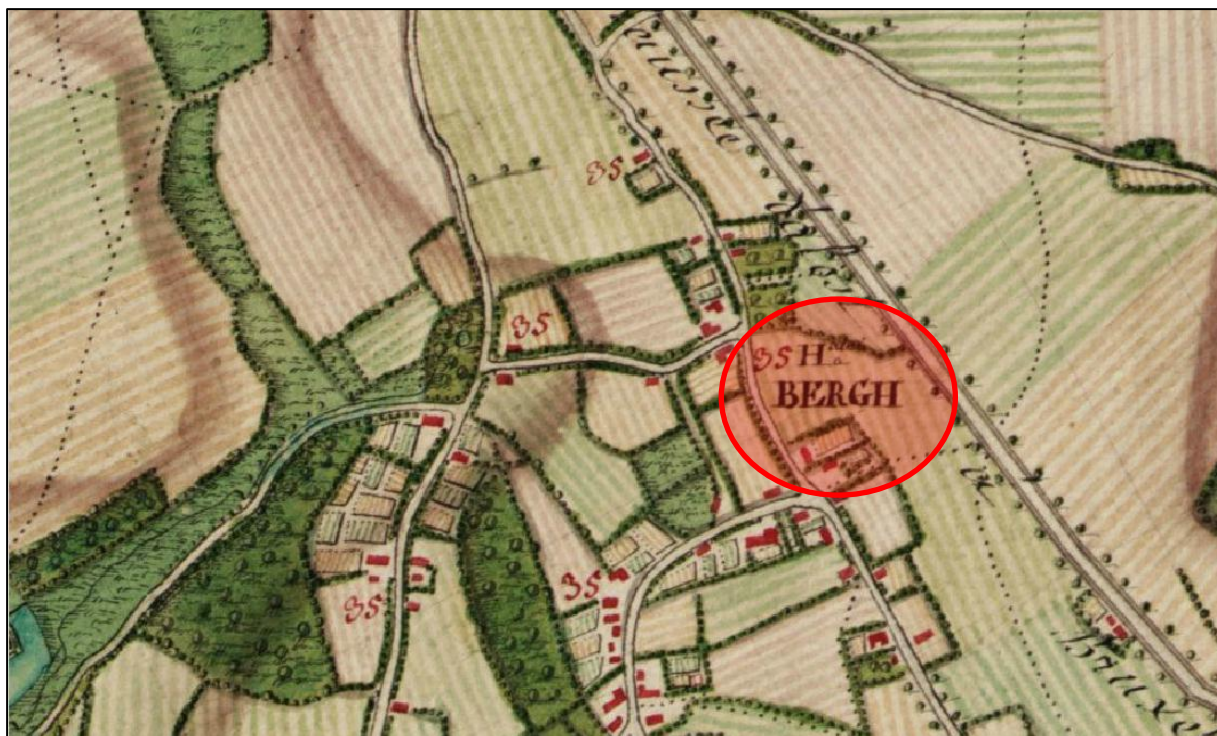
¹⁵ Inventaris Onroerend Erfgoed 2013b.

¹⁶ Inventaris Onroerend Erfgoed 2013b.

¹⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2013b.

¹⁸ Gemeente Asse 2013.

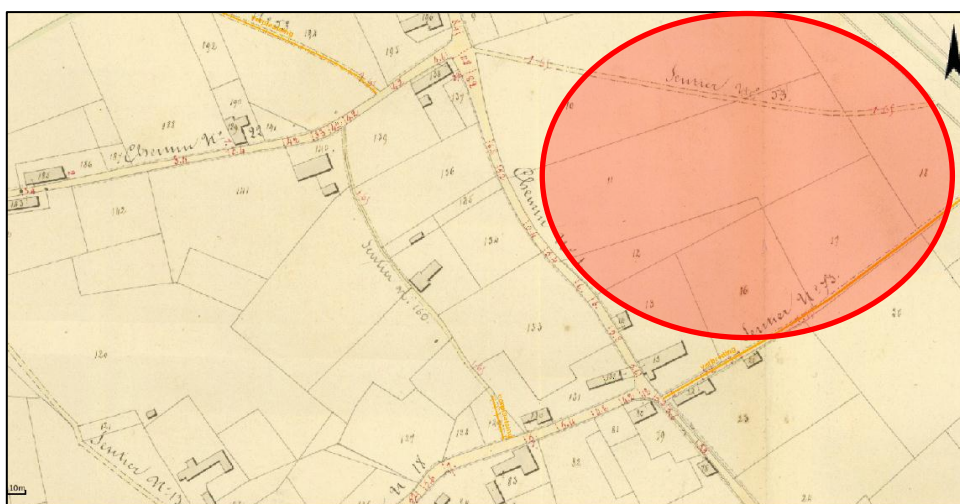
¹⁹ Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België 2013b.

Figuur 6: Situering onderzoeksgebied op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden (Ferriskaart) (1771-1778)²⁰

3.2.2.2 Atlas van de Buurtwegen (ca. 1840)

Op de Atlas van de Buurtwegen, opgesteld rond 1840, staat het onderzoeksgebied grotendeels als akkers en weilanden aangeduid (zie Figuur 7)²¹. Het stratenpatroon afgebeeld op de kaart is vrij gelijkaardig met het huidige wegennet. De Brusselsesteenweg, ten oosten van het plangebied, is duidelijk herkenbaar, net als het kruispunt van de Bergestraat met Potaarde en het kruispunt van de Bergestraat met de Petrus Ascanusstraat.

Figuur 7: Situering onderzoeksgebied op de Atlas van de Buurtwegen (ca. 1840)²²

²⁰ Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België 2013a

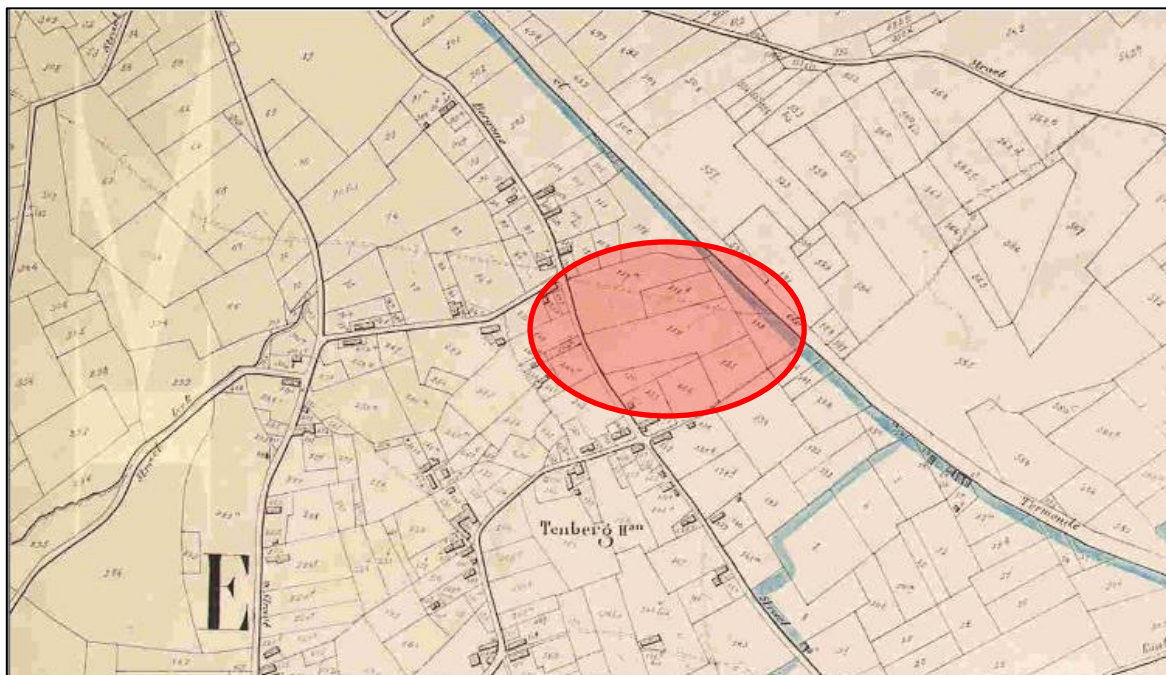
²¹ Provincie Vlaams-Brabant 2013b

²² Provincie Vlaams-Brabant 2013b

3.2.2.3 Poppkaart (tweede helft 19de eeuw)

De kaart van Philippe-Christian Popp (*Atlas cadastral parcellaire de la Belgique*) (zie Figuur 8)²³ opgesteld in de tweede helft van de 19^e eeuw, vertoont een zeer gelijkaardig beeld. Ook hier is het gebied vermoedelijk grotendeels in gebruik als akkers en weilanden. Het stratenpatroon afgebeeld op de kaart vertoont grote gelijkenissen met het huidige wegennet. De Brusselsesteenweg, ten oosten van het plangebied (aangeduid in de blauwe kleur), is herkenbaar, net als het kruispunt van de Bergestraat met Potaarde en het kruispunt van de Bergestraat met de Petrus Ascanusstraat.

Figuur 8: Situering onderzoeksgebied op de Poppkaart (1855)²⁴

Samenvattend kan gesteld worden dat het plangebied vermoedelijk onbebouwd is gebleven tot het begin van de 19de eeuw. Deze stelling moet evenwel met enige omzichtigheid worden behandeld, daar de oudste voor handen zijnde en geraadpleegde kaarten niet altijd even betrouwbaar zijn op perceelsniveau. Dikwijls wordt er heel figuratief omgesprongen en worden enkel de belangrijkste gebouwen (kerken, hoeves, kastelen, abdijen, enz.) weergegeven. Ook voor de periode van vóór de geraadpleegde kaarten, dus alles voor de 16de /17de eeuw, kan geen uitspraak worden gedaan op basis van de cartografische bronnen.

3.2.3 Archeologische gegevens

3.2.3.1 Voorgaande archeologische vondsten

Om in te schatten wat het archeologisch potentieel van het terrein aan de Bergestraat te Asse is, werd gekeken naar wat er archeologisch al bekend is uit de omgeving van het plangebied. Daarvoor is de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) als uitgangspunt gebruikt.

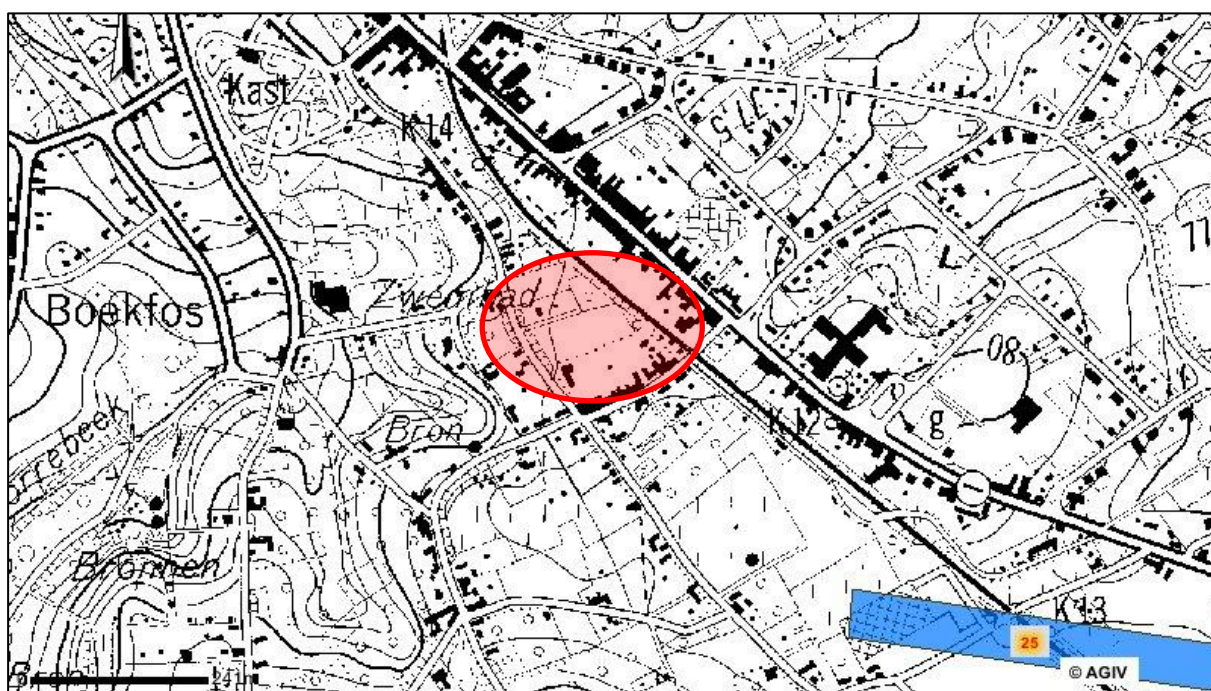
In de CAI zijn archeologische waarden uit heel Vlaanderen verzameld. Hoewel de inventaris niet geheel volledig is, kan ze toch dienen als eerste inzicht in wat er archeologisch in een gebied aangetroffen is. Voor het plangebied aan de Bergestraat zelf zijn nog geen archeologische waarden

²³ Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België 2013b.

²⁴ Digitale Bibliotheek van de koninklijke bibliotheek van België 2013b

bekend

(zie

Figuur 9)²⁵.Figuur 9: CAI-kaart van het onderzoeksgebied met de archeologische vindplaatsen in de omgeving²⁶

In de omgeving van het terrein zijn wel vindplaatsen te zien op de CAI. Ten (zuid-)oosten van het plangebied is er een gekende vindplaats²⁷.

- Locatie 25: Kruiskouter Walfergem:

²⁵ Centraal Archeologische Inventaris 2013.

²⁶ Centraal Archeologische Inventaris 2013.

²⁷ Centraal Archeologische Inventaris 2013.

- Zgn. *Structuur 37*: weg uit Romeinse tijd, gedateerd op basis van vondsten in de nabijheid. Bijna loodrecht op deze weg staat een rechtlijnig spoor, te zien op een luchtfoto van 1999, waarvan de betekenis nog onduidelijk is.

3.2.4 Archeologische verwachting

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er structuren zullen aangetroffen worden. Het onderzoeksgebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Op de historische kaarten staan enkel velden afgebeeld en voor het plangebied en de directe omgeving zijn geen archeologische waarden bekend. Dit betekent echter niet dat er een lage verwachting kan voorop gesteld worden aangezien de ligging van het plangebied op een hoge en droge plaats in het landschap een sterke aantrekkingskracht voor bewoning en akkerbouw had in het verleden. Bovendien zijn de historische bronnen vrij fragmentair te noemen als het aankomt op 'gewone' bewoning. Hetzelfde kan gezegd worden over de historische kaarten (voornamelijk de Ferrariskaart) en bij deze bronnen moet ook rekening worden gehouden met het feit dat de vroegst bestudeerde kaart dateert uit de 18de eeuw. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren konden toen reeds verdwenen zijn.

Uit oudere perioden zijn geen vindplaatsen bekend binnen de grenzen van het plangebied. In de onmiddellijke omgeving is één vindplaats uit de Romeinse periode bekend. Bij een intact bodemprofiel kunnen ook in het plangebied sporen uit deze periode aanwezig zijn.

4 Archeologisch onderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het veldonderzoek beschreven. Aan de hand van de beschrijvingen van de resultaten van het onderzoek wordt een interpretatie gegeven van de gevonden sporen. De vondsten worden uitvoeriger beschreven in het volgende hoofdstuk.

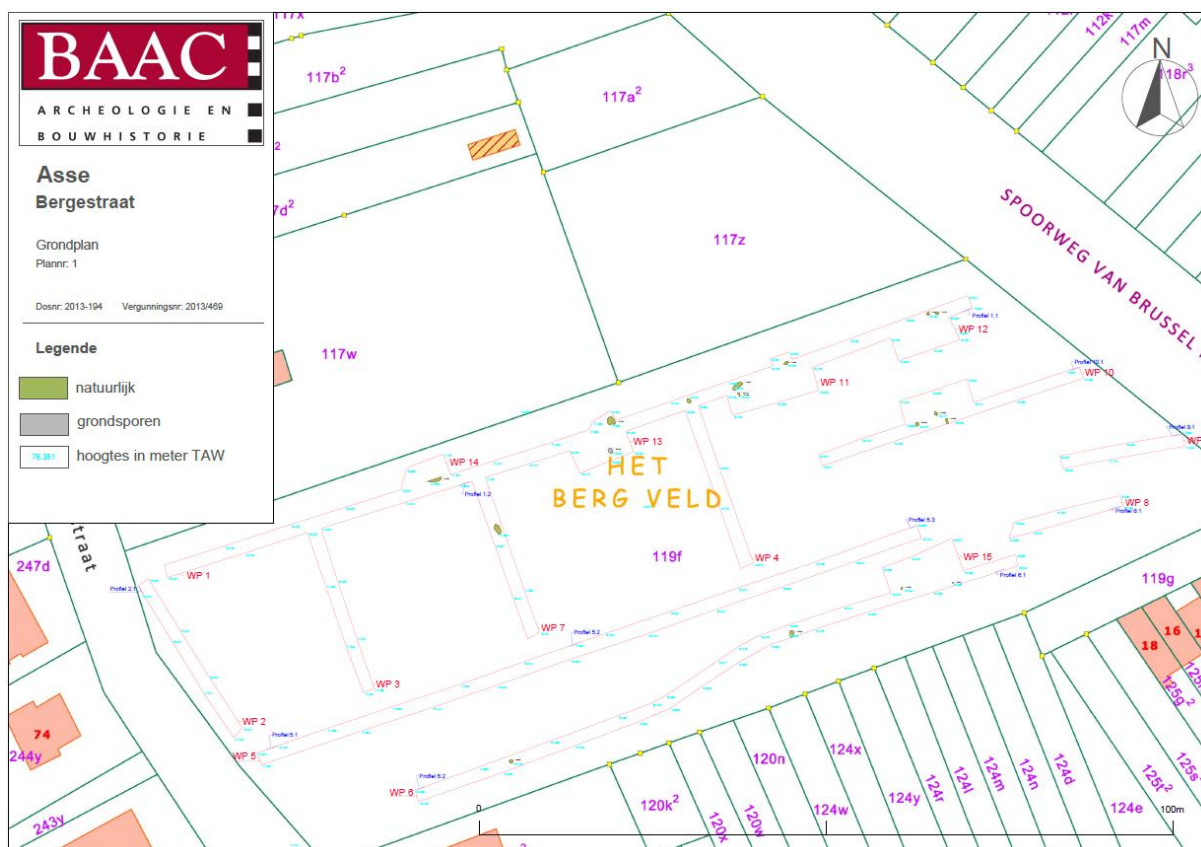
4.1 Proefsleuven

Over het terrein verdeeld werden 10 proefsleuven en 6 kijkvensters aangelegd (zie Figuur 10). De kijkvensters werd aangelegd op een plaats waar sporen in de proefsleuven hier aanleiding toe gaven.

De proefsleuven werden vlak onder de bouwvoor aangelegd. In de regel was dit ongeveer 60 cm onder het huidige maaiveld, op ca. 76,5-77 m TAW. Op regelmatige afstanden werden profielen geregistreerd. Een beschrijving van de profielen is hier verder opgenomen.

In het plangebied werden 15 sporen aangetroffen en slechts één puntvondst. De meeste sporen zijn natuurlijk. Enkele antropogene sporen hebben vermoedelijk een recente oorsprong.

In de paragraaf sporen en structuren hieronder worden de sporen uitgebreider besproken.

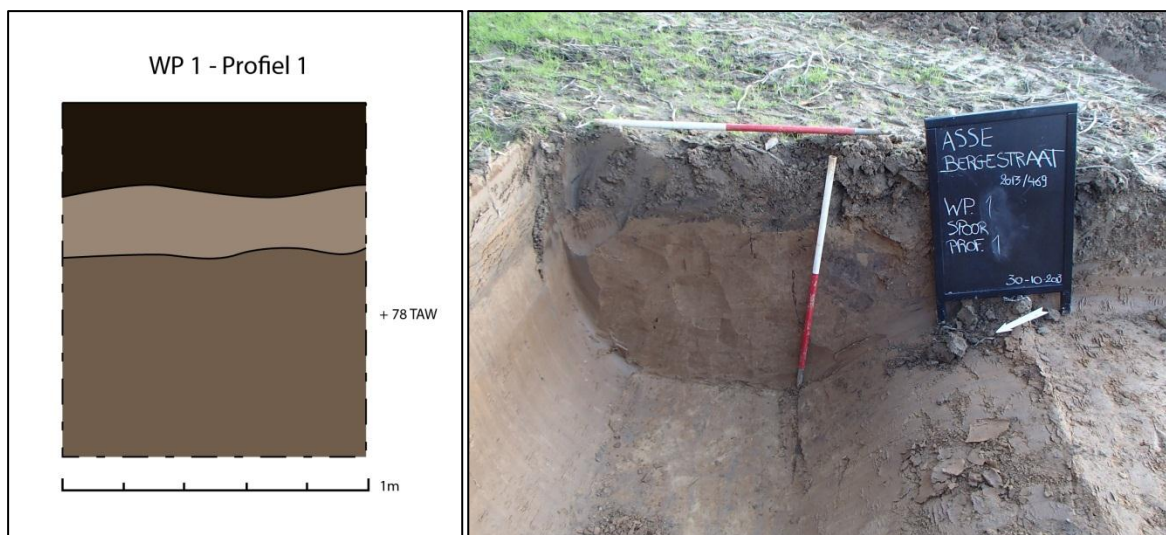

Figuur 10: Inplanting proefsleuven en kijkvensters binnen het plangebied

4.2 Bodem

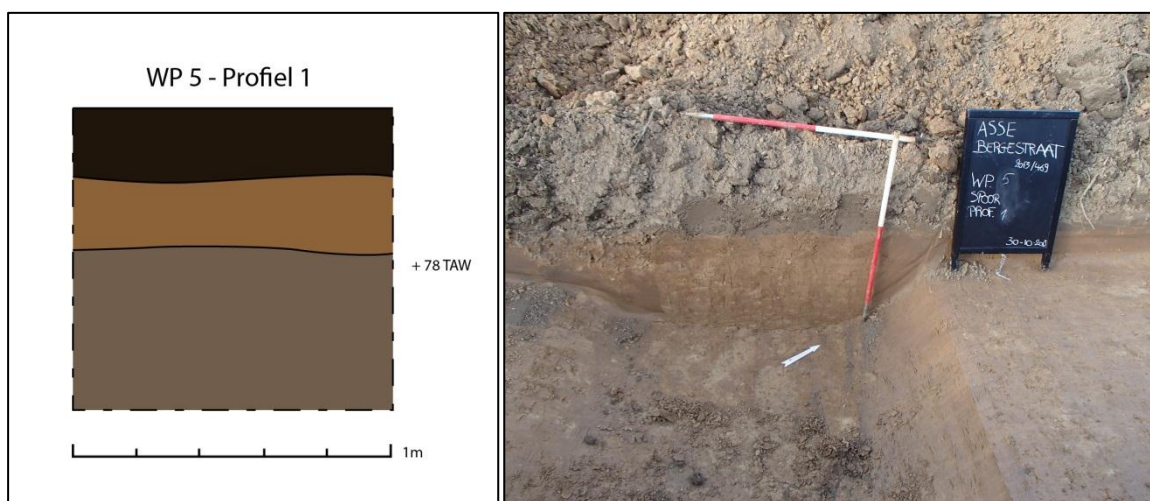
Het terrein kende een enigszins bolle reliëfvorm. Het hoogste deel van het terrein bevond zich in het midden van het perceel, waarbij het reliëf afliep naar de randen toe (zowel in oostelijke als westelijke richting). De hoogte van het maaiveld varieerde van ca. 78,7 m + TAW in het midden van het terrein tot 76,3 m + TAW in het westen van het plangebied. Ook in het oosten liep het plangebied enigszins af, zij het iets mindere mate. Hier bedroeg de hoogte van het maaiveld gemiddeld ca. 77,9 m + TAW.

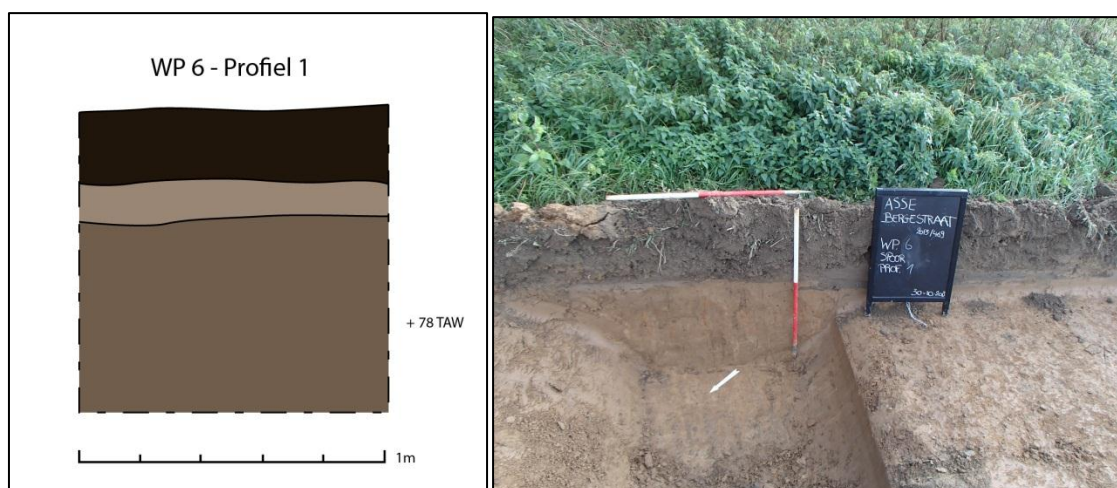
Figuur 11: Werkput 1, profiel 1.

Uit de profielen bleek dat in het plangebied een dunne bouwvoor (Ap-horizont) aanwezig was, met een dikte van 20 tot 40 cm. Deze bouwvoor bestond over het algemeen uit donkerbruingrijs, uiterst siltig, humeus zand, of sterk zandige leem. In de meeste gevallen rustte de bouwvoor direct op de primaire löss. Slechts in één profiel, gelegen langs de zuidkant van het perceel, was sprake van een dun laagje colluvium (werkput 6, profiel 1, Figuur 13). Dit colluvium bestond uit uiterst siltig, humeus, lichtbruingrijs zand, met baksteen als bijmenging.

Figuur 12: Werkput 5, profiel 1.

In de meeste profielen was onder de bouwvoor echter onmiddellijk een Bt-horizont of een C-horizont aanwezig. De Bt-horizont bestond uit sterk zandige, bruine leem en was enigszins gebioturbeerd (Figuur 12). De C-horizont bestond eveneens uit sterk zandige leem, was lichtbruin van kleur en bevatte oxidatie- en reductieplekken.

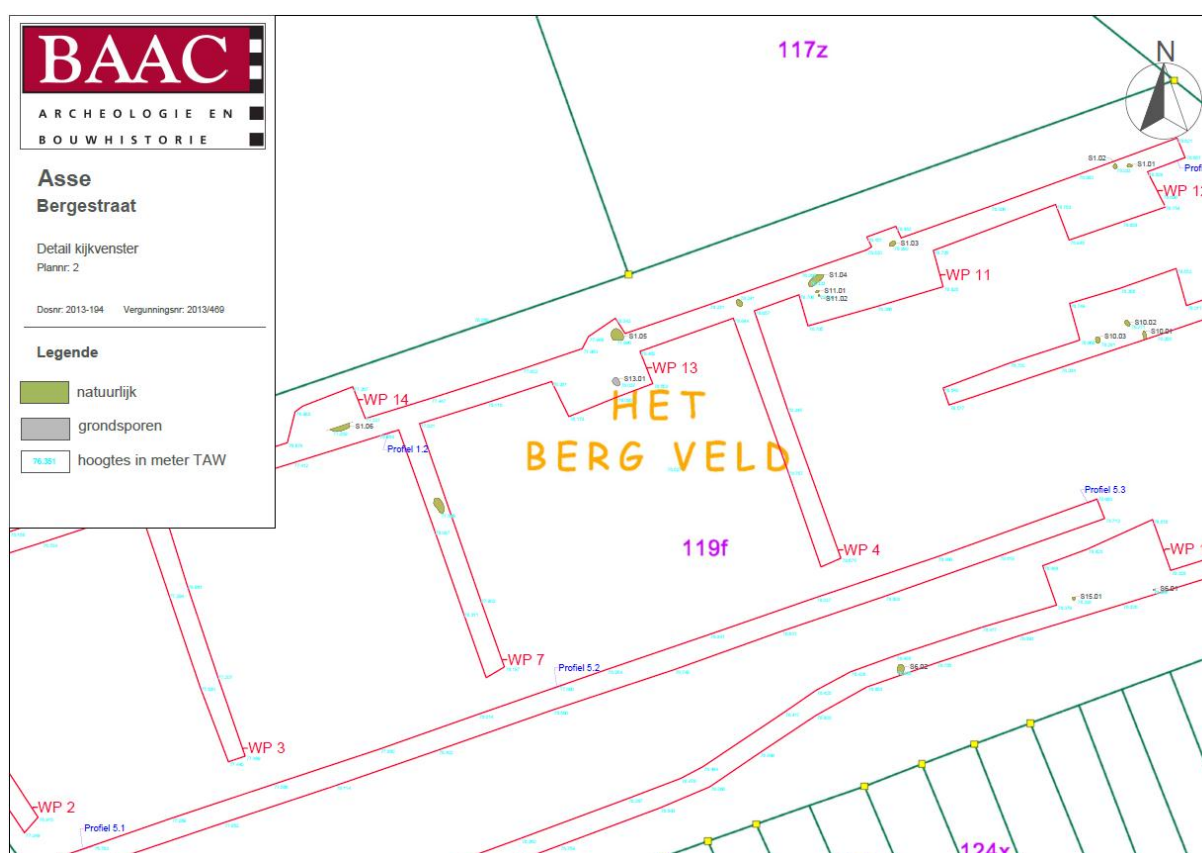

Figuur 13: Werkput 6, profiel 1.

In een paar andere profielen was tussen de bouwvoor en de C-horizont een sterk gebioturbeerde laag aanwezig (Figuur 11). Deze profielen situeerden zich met name langs de oostkant van het terrein (werkput 1, profiel 1 en werkput 8, profiel 1).

4.3 Sporen en structuren (bijlage 10.2.1)

De sporen en structuren worden in dit hoofdstuk besproken, per werkput wordt er gekeken hoeveel sporen er zijn en of zij betekenisvol zijn met betrekking tot antropogene activiteiten.

Figuur 14: Detail van de werkputten en kijkvensters waarin sporen aanwezig waren.

Werkput 1

Werkput 1 (Figuur 15) heeft in totaal 6 sporen (1.01, 1.02, 1.03, 1.04, 1.05 en 1.06). Hiervan zijn er twee met een ronde vorm en een bruine vulling. Eveneens zijn er twee ovale, bruin gevlekte sporen gevonden alsook een spoor met een amorf vorm en eentje met een niet gekende vorm (Figuur 16). Hierbij is de sleufwand iets uitgebreid, in de hoop meer te kunnen zeggen over de vorm van het spoor. Echter verdween het spoor bij de uitbreiding van de sleufwand. Het was dus zeer ondiep en waarschijnlijk eerder een lokale instulping van de bouwvoor, vermoedelijk ten gevolge van bioturbatie.

Zowel de ronde als de ovale sporen hadden een licht bruin met donkerbruin gevlekte kleur, waarbij er bioturbatie en hier en daar fragmentjes van mangaan of houtskool te bemerken waren. Spoor 1.02 werd gecoupeerd en bleek slechts 3 cm diep te zijn. Alle sporen zijn van natuurlijke oorsprong.

Figuur 15: Werkput 1, gezien vanuit het noordoosten.

Figuur 16: werkput 1, spoor 1.05

Werkputten 2, 3, 4 en 7

De tweede werkput had een noordwest-zuidoost oriëntering en bevatte geen sporen. Dit was ook het geval in de werkputten die parallel met werkput 2 lagen, namelijk werkputten 3, 4 en 7. Hier werden eveneens geen sporen aangetroffen.

Werkput 5

De oriëntatie van deze werkput staat haaks op die van werkput 2, 3, 4 en 7, maar loopt parallel met die van werkput 1 en heeft dus een noordoost- zuidwestelijke ligging. Ook hier waren geen sporen aanwezig.

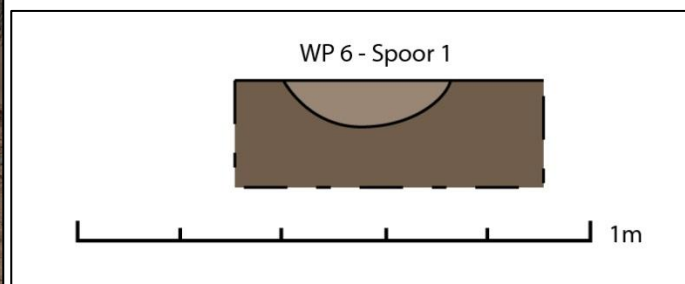
Werkput 6

De volgende werkput ligt langs werkput 5 en bevatte enkele sporen (6.01, 6.02, 6.03) (Figuur 17). Twee van de drie bleken natuurlijk van aard te zijn. Het derde, spoor 6.01, betrof een ronde paalkuil met een donkerbruine, lichtbruin gevlekte kleur, met houtskool als inclusie en enige bioturbatie (Figuur 18). Deze paalkuil werd gecoupeerd en bleek ongeveer 10 cm.

Figuur 17: Werkput 6: Op de voorgrond plaats waar profiel 6.01 gezet is.

Figuur 18: Werkput 6: Coupe van spoor 6.01

Werkput 8 en 9

Initieel hadden deze werkputten, één sleuf moeten zijn, echter door bomen die in de oostelijke hoek van het terrein stonden was dit niet mogelijk. Daarom is er geopteerd om twee korte sleufjes te leggen en ze vervolgens werkput 8 en 9 te noemen. Echter gaven geen van de twee blij van sporen.

Werkput 10

Was een werkput met een noordoost-zuidwest oriëntering (Figuur 19 en Figuur 20). Waarbij er op ongeveer de helft van de lengte, een kijkvenster richting het noorden is aangelegd. Deze sleuf bevat drie sporen, namelijk 10.01, 10.02, 10.03. zij waren rond of ovaal van vorm en hadden een bruine of een bruingrijze kleur met een lichte vorm van bioturbatie en mangaan die aan het oppervlak te zien was. Alle sporen bleken na onderzoek natuurlijk van aard te zijn.

Figuur 19: Werkput 10: Kijkvenster met spoorfoto, spoor 10.02 .

Figuur 20 Werkput 10: sleuf van werkput 10

Werkput 11, 12, 13 en 14

Deze werkputten zijn eigenlijk allen kijkvensters op sleuf nummer 1. Hierbij zijn het werkput 11 en 12 die in het oostelijk deel van de sleuf liggen, en werkput 13 en 14 aan de westelijke kant van de sleuf liggen. In werkput 11 waren er twee sporen zichtbaar (11.01 en 11.02), beide zijn rond en hebben een bruine of een bruingrijze kleur in een vlekkelig patroon. Ook merken we wat bioturbatie en wat mangaan-afzetting. Wederom blijkt het om natuurlijke sporen te gaan.

Werkput 12 en 14 hebben geen extra sporen opgeleverd. Werkput 13 (Figuur 21) daarentegen heeft wel nog ervoor gezorgd dat er één spoor aan de sporenlijst toegevoegd kan worden. Namelijk spoor 13.01, deze rechthoekige kuil was met zijn donkerbruine, grijze kleur, zijn beperkte hoeveelheid houtskool en matige bioturbatie, een van de weinige antropogene sporen in het onderzoek. Bij couperen bleek dat de kuil ongeveer een tiental cm diep was en ook nog eens baksteenfragmenten bevatte. Echter aan de hand van de aard en de kleur van de vulling, die wel erg lijkt op die van de bouwvoor, is het waarschijnlijk een recente kuil.

Figuur 21: Werkput 13: In kijkvenster, coupe spoor 13.01

Werkput 15

Tot slot is er nog het kijkvenster, werkput 15. Deze situeert zich tussen sleuf 5 en 6 waarbij ze een Noordelijke richting gelegd is. Ook deze werkput geeft nog een spoor prijs. Wederom gaat het om een bruin, rond, spoor met gemiddelde bioturbatie en wat mangaan afzetting dat bleek op natuurlijke wijze gevormd te zijn.

5 Vondstmateriaal

In het plangebied is slechts één vondst gedaan. Het gaat om een fragment rood geglaazuurd aardewerk met open vorm die werd aangetroffen bij de aanleg van het vlak in werkput 1. Op de binnenzijde is er loodglazuur aanwezig alsook enkele spaarzame glazuurspatten op de buitenzijde van de scherf (Figuur 22). Qua datering kan er een brede periode vanaf de 14de eeuw tot en met de 21ste eeuw vooropgesteld worden.

Aangezien het voorwerp is aangetroffen aan de onderzijde van de bouwvoor (op het contact met het moedermateriaal) en zeer breed is qua datering, is de informatiewaarde ervan eerder gering. Waarschijnlijk is het voorwerp via de bemesting in de bouwvoor terecht gekomen.

Figuur 22: Aardewerk: Rood aardewerk met lood glazuur, wandfragment.

Analyse en interpretatie

In het plangebied zijn slechts twee antropogene sporen aangetroffen. Beide waren niet dieper dan een 10-tal cm en gezien qua vulling waren ze sterk gelijkaardig aan de bouwvoor. Hierdoor is er reden te aannemen dat zij waarschijnlijk van recente of subrecente datum zijn. Dateerbare archeologische indicatoren werden niet in de sporen aangetroffen, een scherf van roodbakkend aardewerk die als aanlegvondst werd aangetroffen aan de onderzijde van de bouwvoor betrof de enige vondst die werd gedaan tijdens het proefsleuvenonderzoek. De overige sporen op het terrein waren natuurlijk. Er konden, mede gezien het geringe aantal antropogene sporen, dan ook geen archeologische structuren worden onderscheiden in het plangebied.

Uit de profielen bleek dat de bodem in het plangebied in belangrijke mate intact is en slechts weinig of niet afgetopt. De afwezigheid van archeologische sporen in het plangebied kan dus niet verklaard worden door geomorfologische processen zoals erosie van het oorspronkelijke bodemoppervlak. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat er binnen de grenzen van het plangebied weinig menselijke activiteit en geen bewoning heeft plaatsgevonden in het verleden. Vervolgonderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

6 Besluit en waardering

6.1 Algemeen

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem, uitgevoerd door BAAC Vlaanderen bvba in opdracht van Bvba Loboma op het terrein aan de Bergestraat te Asse, heeft volgende resultaten opgeleverd.

Tijdens de archeologische prospectie zijn er op het onderzochte gebied 15 werkputten aangelegd. De werkputten lopen zowel in noordoost-zuidwestelijke richting als in noordwest-zuidoostelijke richting. Naast de werkputten zijn er nog 6 kijkvensters gemaakt. Dit om een beter zicht te krijgen op de aard van de sporen en de eventuele aanwezigheid van archeologische structuren. Van de vijftien sporen die werden aangetroffen zijn er slechts twee van antropogene oorsprong. Geen enkele van de sporen behoort tot een structuur. De twee antropogene sporen, gevonden in het noordwestelijk deel van werkput 6, (spoor 6.1) en in het zuidelijke deel van werkput 13 (spoor 13.1), zijn vermoedelijk van vrij recente datum. Dit besluit wordt gemaakt op basis van de vulling van beide sporen. De vulling lijkt namelijk zeer sterk op de bouwvoor. Dateerbare archeologische indicatoren werden in de sporen niet aangetroffen.

De archeologische verwachting voor het plangebied kan op basis van het proefsleuvenonderzoek worden bijgesteld naar laag. Vervolgonderzoek wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

6.2 Besluit

Het doel van de prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat is de betekenis van de profielontwikkeling p in deze zone?*

Volgens de bodemkaart zou in het plangebied een pakket colluvium aanwezig moeten zijn, met een bedolven Bt-horizont op geringe diepte. Uit de profielen bleek echter dat de B-horizont zich in de meeste profielen direct onder de bouwvoor bevond. Slechts in één profiel werd een dun laagje colluvium aangetroffen. Dit is ook logisch aangezien het plangebied op een topografisch relatief hoog gelegen positie is gelegen.

2. *Gezien de vermelding (c) zou men mogen verwachten dat er niet direct aanwijzingen zijn voor sterke erosie (in samenhang met drainageklasse b), klopt dit en zo ja, wat is de implicatie hiervan voor het bodemarchief?*

In de meerderheid van de profielen was nog een Bt-horizont aanwezig, hoewel deze niet werd afgedekt door een pakket colluvium wat men op basis van de bodemkaart zou mogen verwachten. De aanwezigheid van een intacte B-horizont impliceert dat de bodem niet sterk kan zijn afgetopt. Ook de archeologische sporen, voor zover aanwezig in het plangebied, kunnen dus niet veel afgetopt zijn. De relatieve afwezigheid van antropogene sporen kan dus niet verklaard worden door een eventuele erosie in het plangebied.

3. *Zijn er sporen aanwezig?*

In werkputten 1, 6, 10, 11, 13, 15 zijn sporen aangetroffen.

4. *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*

In dit prospectieonderzoek werden zowel natuurlijke als antropogene sporen aangetroffen. De meerderheid, namelijk dertien van de vijftien sporen, zijn natuurlijk van aard. De twee resterende sporen zijn wel van antropogene aard. Deze kennen echter meer dan waarschijnlijk een recente datering, mede gezien het feit dat de vulling ervan sterk gelijkend is aan de bouwvoor. In deze sporen werden verder geen dateerbare archeologische indicatoren aangetroffen.

5. *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*

In het plangebied zijn weinig antropogene sporen aangetroffen. Enkele relevante sporen die werden aangetroffen zijn vrij ondiep bewaard (ca. 10 cm diep). Gezien het feit dat de bodem in het plangebied maar weinig afgetopt is, gaat het hier waarschijnlijk om sporen die van oorsprong niet erg diep in de moederbodem zijn ingegraven.

6. *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*

Niet van toepassing, er zijn geen structuren gevonden op deze site.

7. *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*

Alle niet-natuurlijke sporen zijn vermoedelijk van recente oorsprong.

8. *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?*

Niet van toepassing.

6.3 Advies

Na analyse en interpretatie van de sporen en de bodemkundige processen op het terrein, adviseert BAAC geen vervolgonderzoek op de betrokken percelen.

7 Bibliografie

AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN (AGIV) 2013a: *Kleurenorthofoto's* [online], <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/kleurenorthofoto/#> (geraadpleegd op 27 september 2013).

AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN (AGIV) 2013b: *Digitale bodemkaart Vlaanderen* [online], <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/#> (geraadpleegd op 27 september 2013).

CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI) 2013: Asse [online], <http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/cai/#> (geraadpleegd op 27 september 2013).

DIGITALE BIBLIOTHEEK VAN DE KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE 2013a: *Ferrariskaart Ninove* [online], http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerrarisCarte_nl.html, (geraadpleegd op 27 september 2013).

DIGITALE BIBLIOTHEEK VAN DE KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE 2013b: *Atlas cadastral parcellaire de la Belgique* [online], http://dgtl.kbr.be:1801/view/action/nmets.do?DOCCHOICE=11919.xml&dvs=1380524980976~320&locale=nl_BE&search_terms=assche&adjacency=N&VIEWER_URL=/view/action/nmets.do?&DELIVERY_RULE_ID=1&usePid1=true&usePid2=true, (geraadpleegd op 27 september 2013).

DOV VLAANDEREN 2013a: Databank Ondergrond Vlaanderen [online], <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html> (geraadpleegd op 27 september 2013).

DOV VLAANDEREN 2013b: Databank Ondergrond Vlaanderen *Geografisch Zoeken* [online], <https://dov.vlaanderen.be/dov/DOVInternet/startup.jsp> (geraadpleegd op 27 september 2013).

GEMEENTE ASSE 2013: Historiek Ontstaan Asse, <http://www.asse.be/product/147/historiek-ontstaan-asse> (geraadpleegd op 27 september 2013).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2013a: Asse. Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed [online]. ID 21972, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/21972> (geraadpleegd op 27 september 2013).

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2013b: Asse. Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed [online]. ID 21973, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/21973> (geraadpleegd op 27 september 2013).

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT 2013a: *Topografische kaarten NGI* [online], <http://gis.vlaamsbrabant.be/webgis/bin/view/Karteringsroosters> (geraadpleegd op 27 september 2013).

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT 2013b: *Atlas der Buurtwegen (1841)* [online], <http://gis.vlaamsbrabant.be/webgis/bin/view/AtlasBuurtwegen> (geraadpleegd op 27 september 2013).

8 Lijst met figuren

Figuur 1: Situering onderzoeksgebied op een orthofoto	1
Figuur 2: Situering onderzoeksgebied op de topografische kaart.....	2
Figuur 3: Situering onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen	5
Figuur 4: Situering onderzoeksgebied op de tertiairgeologische kaart	6
Figuur 5: Situering onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart	7
Figuur 6: Situering onderzoeksgebied op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden (Ferrariskaart) (1771-1778)	9
Figuur 7: Situering onderzoeksgebied op de Atlas van de Buurtwegen (ca. 1840)	9
Figuur 8: Situering onderzoeksgebied op de Poppkaart (1855).....	10
Figuur 9: CAI-kaart van het onderzoeksgebied met de archeologische vindplaatsen in de omgeving	11
Figuur 10: Inplanting proefsleuven en kijkvensters binnen het plangebied	12
Figuur 11: Werkput 1, profiel 1.	13
Figuur 12: Werkput 5, profiel 1.	13
Figuur 13: Werkput 6, profiel 1.	14
Figuur 14: Detail van de werkputten en kijkvensters waarin sporen aanwezig waren.....	14
Figuur 15: Werkput 1, gezien vanuit het noordoosten.	15
Figuur 16: werkput 1, spoor 1.05.....	16
Figuur 17: Werkput 6: Op de voorgrond plaats waar profiel 6.01 gezet is.....	17
Figuur 18:Werkput 6: Coupe van spoor 6.01	17
Figuur 19: Werkput 10: Kijkvenster met spoorfoto, spoor 10.02	18
Figuur 20 Werkput 10: sleuf van werkput 10.....	19
Figuur 21: Werkput 13: In kijkvenster, coupe spoor 13.01	20
Figuur 22: Aardewerk: Rood aardewerk met lood glazuur, wandfragment.....	21

9 Bijlagen

9.1 Lijsten

9.1.1 Sporenlijst

9.1.2 Fotolijst

9.1.3 Vondstenlijst

9.1.4 Profielenlijst

9.2 Kaartmateriaal

9.2.1 Overzichtsplan

9.2.2 Detailplan Kijkvenster

Spoor	WP	Vlak	Interpretatie	Vorm	Textuur	Beschrijving	Spoorrelaties	Coupe J/N	Coupefoto	Tekenvel	Vondst	Monster	Datum	Opmerking
1.01		1 ¹	natuurlijk	rond	Leem	LBR,DBR, LGR, gevl,mn, bio1								
1.02		1 ¹	natuurlijk	rond	Leem	LBR,DBR gevl,hk1, bio1								gecoupeerd, 3 cm diep, natuurlijk
1.03		1 ¹	natuurlijk	niet gekend	Leem	LBR,DBR gevl,mn, bio1								sleuf wat uitgebreid daarbij spoor verdwenen, slechts enkele cm diep, natuurlijk
1.04		1 ¹	natuurlijk	ovaal	Leem	DBR,LBR, gevl,hk1, bio2, mn1								
1.05		1 ¹	natuurlijk	amorf	Leem	LBR,DBR gevl,mn, bio1								
1.06		1 ¹	natuurlijk	ovaal	Leem	LBR,DBR gevl,mn, bs								half in profiel, natuurlijk, sleuf wat uitgebreid daarbij spoor verdwenen
		2 ¹			Leem									geen sporen
		3 ¹			Leem									geen sporen
		4 ¹			Leem									geen sporen
		5 ¹			Leem									geen sporen
6.01		6 ¹	paalkuil	rond	Leem	DBR,LBR, gevl,hk1, bio1								
6.02		6 ¹	natuurlijk	amorf	Leem	LBR, DBR, GR, gevl, bio2,mn1, fe1								
6.03		6 ¹	natuurlijk	ovaal	Leem	LBR,GR gevl, bio2, mn1								
		7 ¹			Leem									geen sporen
		8 ¹			Leem									geen sporen
		9 ¹			Leem									geen sporen
10.01		10 ¹	natuurlijk	ovaal	Leem	DGR,BR, LBR, gevl, MN2, bio2, bs1								half in profiel
10.02		10 ¹	natuurlijk	ovaal	Leem	LBR,DBR gevl,mn, bio1								
10.03		10 ¹	natuurlijk	rond	Leem	LBR,DBR gevl,mn, bio1								
11.01		11 ¹	natuurlijk	rond	Leem	DBR, LBR, gevl, bio1, mn2								
11.02		11 ¹	natuurlijk	rond	Leem	LBR,DBR, LGR, gevl,mn, bio1								
13.1		13 ¹	kuil	rechthoekig	Leem	DBRGR, hk, bio2								
15.01		15 ¹	natuurlijk	rond	Leem	DBR, LBR, gevl, bio1, mn1								

Foto WP	Vlak		Spoor Beschrijving	richting	Opmerking	datum
PA 291522	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291523	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291524	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291525	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291526	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291527	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291528	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291529	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291530	1	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291531	1	1	1.01, 1.02 spoor foto	N		30/10/2013
PA 291532	1	1	1.01, 1.02 spoor foto	W		30/10/2013
PA 291533	1	1	1.03 spoor foto	NW		30/10/2013
PA 291534	1	1	1.03 spoor foto	NW		30/10/2013
PA 291535	1	1	1.04 spoor foto	NW		30/10/2013
PA 291536	1	1	1.05 spoor foto	NW		30/10/2013
PA 291537	1	1	1.05 spoor foto	NW		30/10/2013
PA 291538	1	1	1.05 spoor foto	N		30/10/2013
PA 291539	1	1	1.06 spoor foto	NW		30/10/2013
PA 291540	1	1	1.06 spoor foto	W		30/10/2013
PA 291541	2	1	vlak foto	W		30/10/2013
PA 291542	3	1	vlak foto	W		30/10/2013
PA 291543	3	1	vlak foto	NW		30/10/2013
PA 291544	7	1	vlak foto	NW	fout op bord moet 7 zijn ipv 3	30/10/2013
PA 291545	7	1	vlak foto	NW	fout op bord moet 7 zijn ipv 3	30/10/2013
PA 291546	4	1	vlak foto	NW		30/10/2013
PA 291547	4	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291548	5	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291549	5	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291550	5	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291551	5	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291552	5	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291553	6	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291554	6	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291555	6	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291556	6	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291557	6	1	6.03 spoor foto	W		30/10/2013
PA 291558	6	1	6.02 spoor foto	W		30/10/2013
PA 291559	6	1	6.01 spoor foto	ZW		30/10/2013
PA 291560	7	1	vlak foto	NW		30/10/2013
PA 291561	8	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291562	9	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291563	10	1	vlak foto	NW		30/10/2013
PA 291564	10	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291565	10	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291566	10	1	vlak foto	ZW		30/10/2013
PA 291567	10	1	10.03 spoor foto	W		30/10/2013
PA 291568	10	1	10.02 spoor foto	W		30/10/2013
PA 291569	10	1	10.01 spoor foto	ZW		30/10/2013
PA 291570	11	1	vlak foto	O		30/10/2013
PA 291571	11	1	11.01, 11.02 spoor foto	NO		30/10/2013
PA 291572	12	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291573	13	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291574	14	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291575	15	1	15.01 spoor foto	NW		30/10/2013
PA 291576	15	1	vlak foto	NO		30/10/2013
PA 291577	6	1	prof 6.01 profiel foto	ZO		30/10/2013
PA 291578	6	1	prof 6.01 profiel foto	ZO		30/10/2013
PA 291579	6	1	6.01 coupe foto	O		30/10/2013
PA 291580	6	1	prof 6.02 profiel foto	O		30/10/2013
PA 291581	5	1	prof 5.01 profiel foto	NW		30/10/2013
PA 291582	5	1	prof 5.02 profiel foto	NW		30/10/2013
PA 291583	5	1	prof 5.03 profiel foto	NW		30/10/2013
PA 291584	5	1	prof 5.03 profiel foto	NW		30/10/2013
PA 291585	8	1	prof 8.01 profiel foto	ZO		30/10/2013

PA 291586	9	1	prof 9.01 profiel foto	NO	30/10/2013
PA 291587	10	1	prof 10.01 profiel foto	NO	30/10/2013
PA 291588	10	1	10.03 coupe foto	O	30/10/2013
PA 291589	1	1	prof 1.01 profiel foto	ZO	30/10/2013
PA 291590	1	1	1.02 coupe foto	N	30/10/2013
PA 291591	1	1	1.02 coupe foto	N	30/10/2013
PA 291592	1	1	1.04 profiel foto	O	30/10/2013
PA 291593	1	1	1.04 profiel foto	O	30/10/2013
PA 291594	13	1	1 spoor foto	O	30/10/2013
PA 291595	1	1	prof 1.02 profiel foto	O	30/10/2013
PA 291596	13	1	13.01 coupe foto	NO	30/10/2013
PA 291597	13	1	13.01 coupe foto	NO	30/10/2013
PA 291598	13	1	13.01 coupe foto	NO	30/10/2013

Vondst	WP	Vlak	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Datum
AW	1	A	PV			PV	Rood AW Laat/post ME	30/10/2013

Profiel	WP	Richting	Profielfoto	Tekenvel	Datum	Opmerkingen
5.01		5 NW	PA 291581	1	30/10/2013	
5.02		5 NW	PA 291582	1	30/10/2013	
5.03		5 NW	PA 291583, PA 291584	1	30/10/2013	
8.01		8 ZO	PA 291585	1	30/10/2013	
9.01		9 NO	PA 291586	1	30/10/2013	
10.01		10 NO	PA 291587	1	30/10/2013	
1.01		1 ZO	PA 291589	1	30/10/2013	
1.02		1 N	PA 291591	1	30/10/2013	
6.02		6 O	PA 291580	1	30/10/2013	
6.01		6 O	PA 291578	1	30/10/2013	
2.01		2		2	30/10/2013	geen foto van

ARCHEOLOGIE EN
BOUWHISTORIE

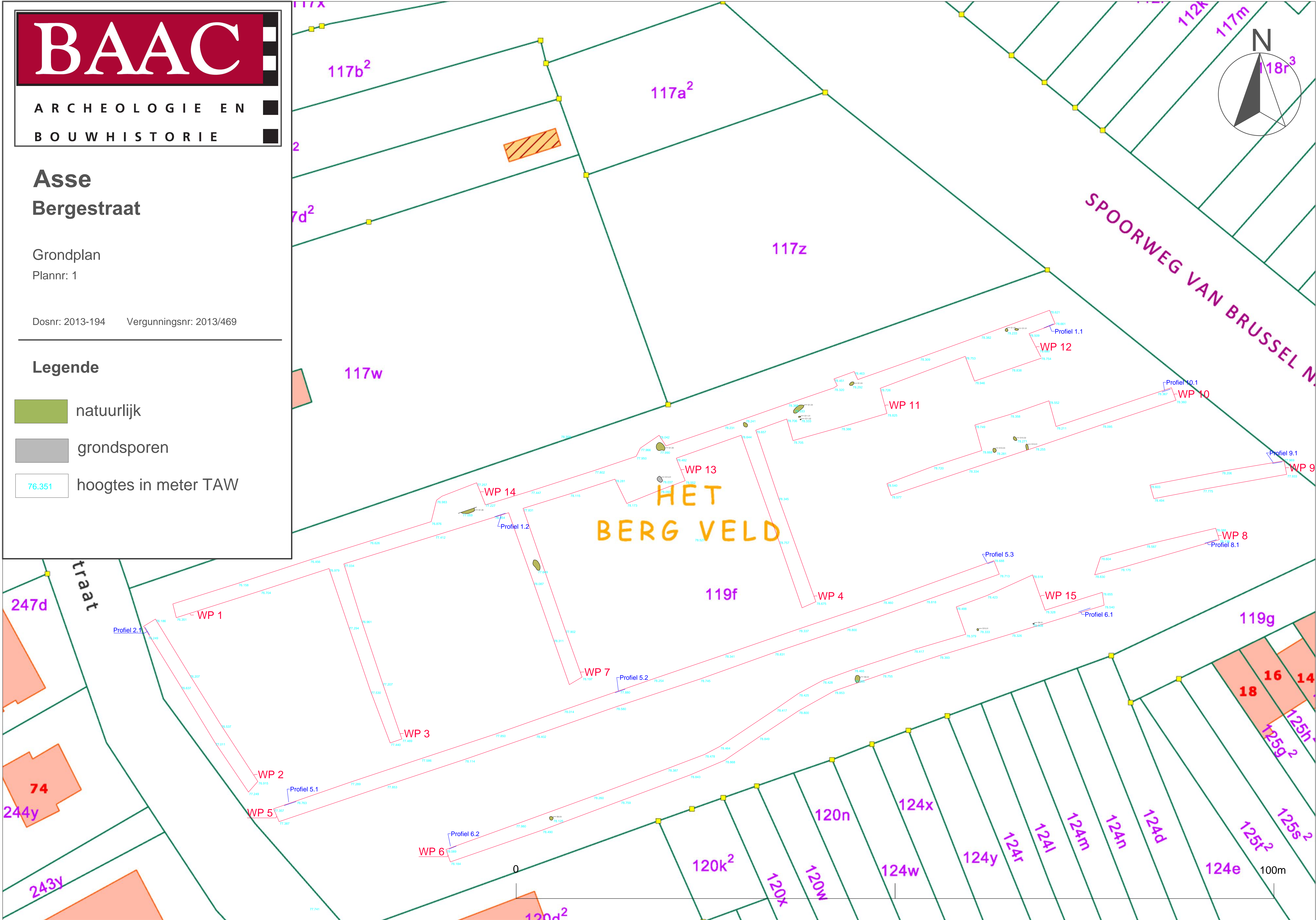
Asse
Bergstraat

Grondplan
Plannr: 1

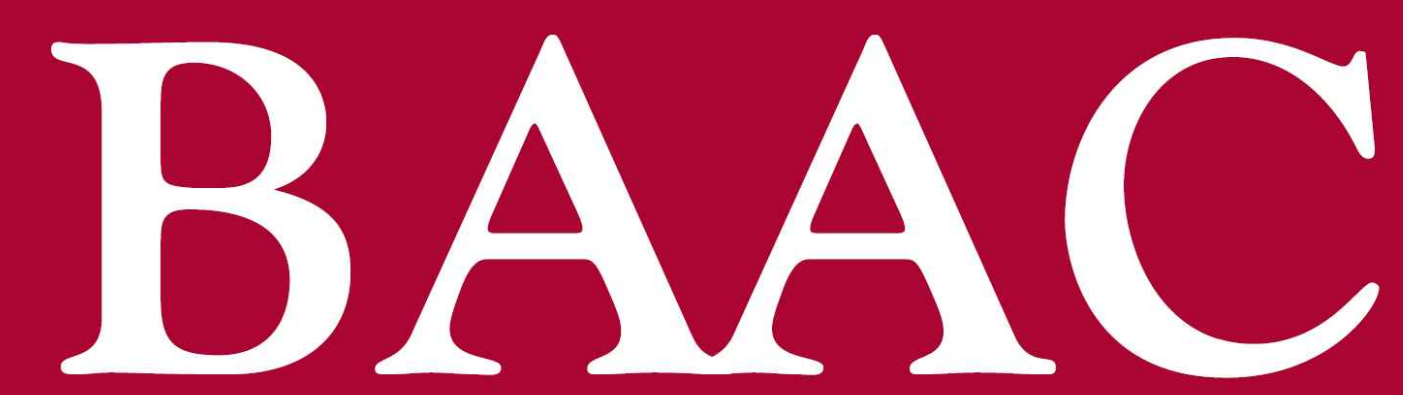
Dosnr: 2013-194   Vergunningsnr: 2013/469

Legende

- natuurlijk
- grondsporen
- 76.351 hoogtes in meter TAW

ARCHEOLOGIE EN

B O U W H I S T O R I E

**Asse
Bergestraat**

Detail kijkvenster

Plannr: 2

Dosnr: 2013-194

Vergunningsnr: 2013/469

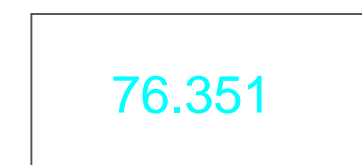
Legende

natuurlijk

grondsporen

76.351

hoogtes in meter TAW

